Kryteria oceniania
w zakresie **7 klasy szkoły podstawowej**
opracowane na podstawie materiałów katechetycznych
„Szukam was” z serii „Odsłonić twarz Chrystusa”
podręcznik nr AZ-31-01/10-KR-1/11 do nauczania religii rzymskokatolickiej
zgodny z programem nauczania nr AZ-3-01/10

Proponujemy, by kryteria oceniania w zakresie oceny celującej określić indywidualnie.

Rozdział I

Ludzie pytają o Mnie

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
Uczeń: - wymienia trzy sposoby poznawania rzeczywistości; - wie, że język może być przyczyną nieporozumień; - wskazuje pytania egzystencjalne.	Uczeń: - wskazuje przyczyny nieporozumień językowych, - kojarzy wyrażenia potoczne z odpowiednimi wyrażeniami religijnymi; - układa osobistą hierarchię pytań egzystencjalnych; - rozumie ważność zadawania pytań w życiu codziennym i naukowym; - rozumie zaufanie jako akt psychologiczny, społeczny i religijny.	Uczeń: - podaje przykłady trzech sposobów poznawania rzeczywistości; - wyjaśnia znaczenie religijne wyrażeń potocznych związanych z życiem religijnym; - wskazuje przedmiot zainteresowania filozofii i teologii; - rozumie istotę wiary religijnej.	Uczeń: - argumentuje troskę siódmoklasisty o swój język religijny; - formułuje pytania egzystencjalne; - uzasadnia kolejność pytań we własnej hierarchii; - dokonuje autoanalizy: co wiem, a w co wierzę?; - interpretuje opowieść o zwątpieniu Piotra.

Rozdział II

Mówię do was

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
Uczeń: - rozumie, że Bóg objawia się jako Stwórca w przyrodzie, działa w ludzie wybranym (historia ludu) oraz w Jezusie Chrystusie, którego nauka i działanie zostały spisane w NT; - podaje przykłady pośredników objawienia (proroków, Apostołów);	Uczeń: - wyjaśnia, że człowiek może poznać Boga przez dzieła stworzenia; - korzystając z instrukcji, odszukuje w Biblii cytat na podstawie odnośnika; - krytycznie (nie dosłownie) czyta teksty biblijne;	Uczeń: - rozumie różnicę między natchnieniem artystycznym a biblijnym; - samodzielnie odszukuje w Biblii cytat na podstawie odnośnika; - podaje przykłady nieporozumień z związku	Uczeń: - omawia natchnienie Ducha Świętego w Piśmie Świętym (natchnienie do działania, mówienia i pisania); - wyjaśnia kwestię złożoności autorstwa (Boga i ludzi) Pisma Świętego; - sam tworzy odnośniki

- wyjaśnia, jaka jest wartość Biblii dla człowieka wierzącego; - rozumie, na czym polega zjawisko kontekstu w codziennej komunikacji i w interpretacji Biblii; - wie, że słowa w języku polskim mają różne znaczenie od oryginalnych słów Pisma Świętego; - rozumie wartość komentarzy do czytań w czasie Mszy świętej; - rozumie znaczenie środków stylistycznych w interpretacji Biblii; - wyjaśnia, że czytając Pismo Święte, spotykamy Jezusa Chrystusa; - określa główny cel czytania Biblii; - rozumie religijne przesłanie opowiadań o stworzeniu świata.	- wymienia gatunki biblijne; - podaje przykłady środków stylistycznych w Piśmie Świętym; - zna różne sposoby czytania Pisma Świętego; - odczytuje opowiadanie o stworzeniu świata jako utwór ku chwale Boga; - formułuje prawdy religijne wypływające z analizowanych fragmentów.	z nieuwzględnieniem kontekstu; - wyjaśnia sens pracy biblistów; - korzysta z komentarzy w czasie lektury Biblii; - samodzielnie lokalizuje w tekście biblijnym środki stylistyczne; - charakteryzuje trzy sposoby czytania Biblii (indywidualne, wspólnotowe, liturgiczne); - porównuje dwa teksty biblijne poruszające tę samą tematykę.	do tekstów Pisma Świętego; - wykazuje się wiedzą o Biblii: jej budowie, językach oryginału, tłumaczeniach, różnicach w kanonie różnych wyznań; - stosuje zasadę kontekstu w interpretacji Pisma Świętego (teksty z podręcznika); - wyjaśnia wpływ gatunku na rozumie tekstu biblijnego; - interpretuje teksty biblijne, wykorzystując wiedzę o środkach językowych; - rozumie, na czym polega uniwersalność przekazu biblijnego; - wykorzystuje do interpretacji tekstów biblijnych metody analizy: znajomość kontekstu, znaczenia słów i środków stylistycznych.

Rozdział III

Dałem wam wszystko

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
Uczeń: - rozumie, co odróżnia człowieka od zwierząt; - rozumie pojęcia „prehistoria biblijna”, „grzech pierworodny”; - zna konsekwencje grzechu pierwszych rodziców dla nich i dla każdego człowieka; - wskazuje sakrament łagodzący skutki grzechu pierworodnego; - interpretuje cytat biblijny (człowiek ma władzę panować nad grzechem);	Uczeń: - na podstawie wskazanych fragmentów Biblii odczytuje prawdy religijne zawarte w opisach stworzenia człowieka (notatka); - interpretuje biblijną opowieść o grzechu pierworodnym; - interpretuje symbole zawarte w opowieści o wygnaniu z raju; - wskazuje główny motyw treściowy początkowych rozdziałów Księgi	Uczeń: - wyjaśnia pojęcie godności człowieka; - wyjaśnia sformułowania „otrzymać ducha przybrania za synów”, „być dziedzicem Boga” (chrześcijańska koncepcja godności człowieka); - ilustruje (plakat) odpowiedzialność człowieka za stworzenie; - wyjaśnia pojęcia „prehistoria biblijna”, „grzech pierworodny”;	Uczeń: - wymienia i omawia prawdy religijne zawarte w opisach stworzenia człowieka; - wyjaśnia, dlaczego Bóg nie udaremnił decyzji pierwszych ludzi; - zna i rozumie formuły z liturgii chrztu wiążące się z grzechem pierworodnym; - tłumaczy zależność między wolnością a poszanowaniem wolności drugiego człowieka;

- rozumie zazdrość jako grzech przeciw bliźniemu; - wyjaśnia znaczenie potopu w prehistorii biblijnej, - interpretuje symbole biblijne (gołębica, gałązka oliwna, tęcza); - rozumie symboliczne znaczenie wieży Babel.	Rodzaju; - wskazuje podobieństwo między Adamem a Noem; - wyjaśnia mechanizm rozprzestrzeniania się zła na świecie.	- wskazuje biblijny cytat będący zapowiedzią zwycięstwa dobra nad złem i opieki Boga nad ludźmi mimo ich grzechu; - samodzielnie rozwiązuje „kłopotliwe" zagadnienia związane z dosłownym rozumieniem prehistorii biblijnej; - wskazuje na religijne znaczenie wody (potop i chrzest); - rozumie nadrzędną pozycję prawa Bożego nad prawem ludzkim.	- porównuje motywy mitologiczne z biblijnymi (potop); - wyjaśnia niemożliwość pełni człowieczeństwa bez Boga.

Rozdział IV

Szukam dobra

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
Uczeń: - rozumie rolę podejmowania wyzwań w życiu człowieka; - wskazuje wezwanie Boże jako najważniejsze zadanie człowieka wierzącego; - opowiada o Abrahamie, Izaaku i Jakubie; - rozumie istotę walki Jakuba; - zna różne tradycje swojej rodziny; - podaje podstawowe informacje o Mojżeszu; - rozumie związek wolności i odpowiedzialności; - opisuje zawarcie przymierza Boga z ludem (przymierze synajskie); - opowiada o Jozuem i Samuelu; - opowiada o Dawidzie	Uczeń: - wyjaśnia rolę biblijnych genealogii; - wyjaśnia, kim byli biblijni patriarchowie; - opowiada, na czym polega święto Paschy; - rozumie znaczenie słowa „rytuał"; - uogólnia postawę Samuela (wsłuchanie się w głos Boga i posłuszeństwo wobec Niego); - uogólnia postawę Dawida: wierność Bogu w życiu ucznia, walka z pokusami; - ogólnie opisuje treść przepowiadania proroków: wezwanie do nawrócenia Izajasza i zapowiedź nowego przymierza przez Jeremiasza; - opisuje ogólnie treść przepowiadania czasów niewoli	Uczeń: - rozumie symbolikę drogi jako metafory ludzkiego życia; - interpretuje decyzję Abrama o wyruszeniu z ziemi rodzinnej; - wyjaśnia sens metamorfozy Jakuba, - rozumie znaczenie pochodzenia i rodziny w życiu człowieka; - wyjaśnia istotę święta Paschy i kolacji sederowej w religii żydowskiej; - wyjaśnia, na czym polega trudność ludzkiej wolności; - rozumie rolę rytuału w ważnych momentach życia; - na podstawie tekstów biblijnych opisuje obraz Boga; - wskazuje na słuchanie jako na warunek konieczny	Uczeń: - krótko objaśnia tło historyczne losów Abrahama; - porównuje postacie Abrahama i Jakuba; - przedstawia genealogię Jakuba; - wyjaśnia funkcje pamięci indywidualnej, rodzinnej, narodowej; - wyjaśnia biblijną historię wędrówki ludu wybranego w kontekście wiary w działanie Boga; - rozważa paradoks zawarcia przymierza w kontekście wolności człowieka; - rozważa przyczyny fałszywego obrazu Boga; - interpretuje postać Samuela z uwzględnieniem współczesnego kontekstu (jako

z wyeksponowaniem jego postawy szlachetności i wierności Bożemu zakazowi; - rozumie istotę sakramentu pokuty; - wyjaśnia, kim byli prorocy; - wymienia proroków czasów rozbicia narodu wybranego: Izajasza i Jeremiasza; - opowiada o niewoli babilońskiej; - rozumie niewolę dosłownie (utrata wolności politycznej przez naród) i przenośnie (jako niewolę grzechu); - męczeństwo rozumie nie tylko jako dosłowne poświęcanie życia.	babilońskiej: Izajasza zapowiedź Zbawiciela i Ezechiela; - podaje przykłady poświęcania życia i ocenia je w świetle wiary; - opowiada dzieje braci Machabeuszy i uogólnia ich postawę.	kontaktu z Bogiem; - rozumie, że prawdziwymi wrogami człowieka są jego grzechy; - rozumie aktualność starotestamentowych proroctw (zapowiedź zbawienia, nadzieja chrześcijańska); - objaśnia znaczenie wyrażenia „męczeństwo dnia codziennego”.	współczesnego nastolatka); - analizuje obrazy o tematyce religijnej w kontekście Pisma Świętego; - analizuje przekazy współczesnych „proroctw” w świetle wiary: wyraża i uzasadnia nadzieję chrześcijańską w świetle proroctw; - odnajduje związki między ST i NT; - rozumie chrześcijański model dawania świadectwa wiary (np. w odróżnieniu od islamskiego).

Rozdział V

Jestem z wami

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
Uczeń: - rozumie znaczenie słowa „Mesjasz”; - wymienia formy pobożności maryjnej; - wymienia wydarzenia z życia Maryi; - wie, że Jezus był postacią historyczną; - zna kanon NT; - zna autorów Ewangelii; - wie, na czym polega istota chrześcijaństwa; - zna na pamięć Apostolski symbol wiary; - rozumie szczęście w kontekście wiary (ośmiu błogosławieństw); - wie, na czym polega odkupienie ludzi przez	Uczeń: - omawia współczesne zjawisko „ukrycia Jezusa” i ocenia je w świetle wiary; - układa chronologicznie „historię zbawienia”; - rozumie, dlaczego Maryja jest wzorem wiary i miłości; - wymienia przynajmniej dwa dokumenty historyczne potwierdzające istnienie Jezusa; - opisuje zawartość treściową NT, - rozumie mechanizm rozbieżności informacyjnych w różnych tekstach NT;	Uczeń: - tłumaczy znaczenie wyrażeń: „dni ostateczne”, „pełnia czasów”; - wyjaśnia, dlaczego Maryja jest wzorem wielkodusznego zawierzenia Bogu, które uwalnia człowieka od strachu o siebie; - rozumie wyjątkowość kultu maryjnego; - wymienia większość dokumentów historycznych potwierdzających istnienie Jezusa; - dzieli dokumenty na chrześcijańskie i niechrześcijańskie; - opisuje okoliczności	Uczeń: - wskazuje znaczenie proroctw mesjańskich dla ludu wybranego; - samodzielnie opisuje wezwania z Litanii Loretańskiej; - opisuje wybrane święto maryjne; - podejmuje próbę oceny wiarygodności dokumentów dotyczących istnienia Jezusa; - sporządza notki biograficzne autorów dokumentów; - tłumaczy przyczynę rozbieżności treściowych między informacjami pochodzącymi z NT; - uzasadnia

Chrystusa; - opowiada o Bracie Albercie; - wskazuje na zmartwychwstanie Chrystusa jako na podstawową prawdę wiary; - rozumie istotę nadziei chrześcijańskiej; - opisuje stosunek ludzi współczesnych do śmierci; - opowiada o wskrzeszeniu Łazarza; - opowiada tekst ewangeliczny obrazujący sąd ostateczny; - zna pojęcie „paruzja”; - opisuje chrześcijańską wizję nieba.	- zna ogólną charakterystykę poszczególnych Ewangelii; - wymienia kilka paradoksów wiary chrześcijańskiej; - zna proroctwa Izajasza dotyczące „sługi Jahwe”; - porównuje ewangeliczne opowiadania o zmartwychwstaniu Chrystusa; - zna różnicę między wskrzeszeniem Łazarza a zmartwychwstaniem; - opowiada i interpretuje tekst ewangeliczny obrazujący sąd ostateczny; - interpretuje plakat dotyczący koncepcji nieba.	powstania Ewangelii; - opisuje fazy powstawania Ewangelii; - porównuje świecką z chrześcijańską koncepcję szczęścia ludzkiego (osiem błogosławieństw oraz szczęście eschatologiczne: „nowe niebo i nowa ziemia”; - zna różne formy krzyża, - zna *Koronkę do miłosierdzia Bożego*; - wykorzystuje wiedzę religijną do interpretacji sakralnych dzieł sztuki (śmierć i zmartwychwstanie Jezusa); - wyjaśnia, na czym polega chrześcijański stosunek do śmierci; - wyjaśnia zależności między sądem ostatecznym a miłością Bożą; - wyjaśnia pojęcie „paruzja”.	wiarygodność Ewangelii; - wyjaśnia wybrane przez siebie paradoksy wiary; - rozumie analogię postawy Jezusa Chrystusa i Brata Alberta; - wyciąga wnioski z porównania ewangelicznych opowiadań o zmartwychwstaniu Chrystusa; - przeprowadza refleksję na temat żałoby w życiu człowieka; - wyjaśnia religijne znaczenie wskrzeszenia Łazarza; - porównuje różne wizje sądu ostatecznego; - wyjaśnia paradoks: dążenie do aktywnego dobrego życia i przemijalność dóbr doczesnych.

Rozdział VI

Jestem dla was

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
Uczeń: - wyjaśnia, na czym polega misja Kościoła; - opowiada o św. Piotrze i o początkach Kościoła; - zna pochodzenie godności papieża, jego odpowiedzialność; -wymienia kilka biblijnych obrazów Kościoła, - opowiada o życiu pierwszych chrześcijan; - podaje współczesne	Uczeń: - wyjaśnia, co to znaczy, że Kościół jest misyjny; - rozumie określenie „Urząd Nauczycielski Kościoła”; - interpretuje jeden, wybrany przez siebie obraz Kościoła; - interpretuje fragment Dziejów Apostolskich; - opowiada treść *Listu do Diogeneta*; - nazywa zbiory praw; - wskazuje regułę	Uczeń: - wyjaśnia terminy: „prozelityzm”, „klerykalizacja”, „ewangelizacja”; - wyjaśnia, na czym polega nieomylność nauki Kościoła; - zna wybraną książkę Jana Pawła II lub książkę o nim; - wymienia papieży XX wieku i krótko o nich opowiada; - interpretuje biblijne obrazy Kościoła;	Uczeń: - podaje przykłady prześladowań współczesnych chrześcijan; - zabiera głos w dyskusji na temat urzędowego traktowania Kościoła; - tworzy własny obraz Kościoła; - rozumie różnice w starotestamentowych i nowotestamentowych obrazach Kościoła; - aktualizuje treść *Listu*

przykłady świadectwa chrześcijan (własne i z podręcznika); - podaje przykłady sytuacji, w których ludzie zachowują lub łamią zasady współżycia społecznego; - rozumie pojęcie „prawa naturalnego”; - wymienia postulaty reformy gregoriańskiej; - zna pojęcia: Inkwizycja, herezja, wolność sumienia; - opowiada o świętym Dominiku, - przedstawia postać św. Tomasza i łączy go z zakonem dominikanów; - opowiada o świętym Franciszku, - rozumie znaczenie słowa „ekumenizm”; - wskazuje wzór jedności (Trójcę Świętą) i źródło jedności (Eucharystię), - przedstawia postać św. Wojciecha i Stanisława.	benedyktyńską jako podstawę prawodawstwa europejskiego; - opowiada o początkach chrześcijańskiej Europy; - wskazuje podstawowe wyznaczniki reguły dominikańskiej; - wymienia podstawowe punkty reguły franciszkańskiej; - wymienia trzy zadania ruchu ekumenicznego; - rozumie zależność: chrześcijaństwo – katolicyzm; - uogólnia postawę św. Wojciecha i Stanisława.	- układa modlitwę za Kościół z wykorzystaniem biblijnych obrazów; - wyjaśnia różnice stosunku do człowieka starożytnych Rzymian i pierwszych chrześcijan; - prezentuje postać współczesnego świętego; - wyjaśnia pojęcie „prawa naturalnego”, wiąże je z sumieniem; - podaje przykłady konfliktu prawa Bożego i prawa państwowego; - omawia postulaty reformy gregoriańskiej, wykorzystując tło historyczne; - wyjaśnia pojęcia: Inkwizycja, herezja, wolność sumienia z wykorzystaniem kontekstu historycznego; - wskazuje podstawowe wyznaczniki reguły dominikańskiej, wykorzystując kontekst historyczny; - uogólnia i aktualizuje postawę świętego Franciszka; - wymienia kilka Kościołów należących do Kościoła katolickiego i innych wyznań; - zna ogólnie historię rozłamów w chrześcijaństwie; interpretuje obraz o tematyce historycznej z wykorzystaniem wiadomości o początkach Kościoła w Polsce; - objaśnia metaforę „moje Westerplatte”.	*do Diogeneta*; - rozważa przyczynę trwałości chrześcijaństwa; - wykorzystuje rozumienie pojęcia „prawa naturalnego” do interpretacji fragmentów Pisma Świętego i aforyzmów; - rozważa sytuacje konfliktu prawa Bożego i prawa państwowego; - rozważa istotę sakramentu chrztu w kontekście wolności sumienia; - ogólnie przedstawia filozofię św. Tomasza; - rozważa, czy dawać pieniądze ludziom żebrzącym na ulicy; - charakteryzuje wybrane niekatolickie wyznanie chrześcijańskie; - komentuje warunki dialogu ekumenicznego; - podejmuje refleksję na temat współczesnego modelu patriotyzmu, np. kontekście procesów integracyjnych z UE.

Rozdział VII

Czekam na was

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
Uczeń: - opowiada o św. Stanisławie Kostce; - dokonuje autorefleksji: ważne wydarzenia w moim życiu; - zna części różańca; - wymienia kilkoro świętych; - odróżnia Uroczystość Wszystkich Świętych od Dnia Zmarłych; - porządkuje najważniejsze uroczystości i okresy roku liturgicznego; - wyjaśnia słowo „liturgia” ; - podaje dwa znaczenia terminu „adwent”; - charakteryzuje specyfikę adwentu jako okresu liturgicznego; - rozumie znaczenie słowa „paruzja” ; - rozumie symbolikę światła i ciemności; - rozumie religijny (nie tylko tradycyjny) sens Bożego Narodzenia; - rozumie religijne znaczenie Wielkiego Postu; - wyjaśnia symbolikę posypania głów popiołem; - wymienia nabożeństwa wielkopostne; - wymienia części Triduum Paschalnego i wyjaśnia treść obchodów poszczególnych dni; - rozumie znaczenie obchodów Triduum Paschalnego w życiu chrześcijanina;	Uczeń: - uogólnia postawę św. Stanisława Kostki: służba wyższym wartościom; - rozumie, że różaniec jest modlitwą chrystocentryczną; - rozumie istotę Kościoła pielgrzymującego, oczyszczającego się i niebiańskiego (np. łączy określenia z definicjami); - podaje podobieństwa i różnice między rokiem kalendarzowym i liturgicznym; - zna oficjalne stanowisko Kościoła w sprawie zabaw hucznych w czasie adwentu ; - wymienia zwyczaje adwentowe i omawia ich znaczenie ; - przyporządkowuje każdej części Triduum Paschalnego określone obrzędy; - podejmuje próbę samodzielnego określenia symboliki Ducha Świętego.	Uczeń: - opowiada o wybranym świętym, który zmarł w młodości; - zna pochodzenie modlitwy różańcowej; - wyjaśnia, na czym polega obcowanie świętych; - wyjaśnia istotę Kościoła pielgrzymującego, oczyszczającego się i niebiańskiego; - wymienia porządek roku liturgicznego; - wyjaśnia gesty i symbole liturgiczne; - wyjaśnia znaczenie słowa „paruzja”; - rozumie znaczenie najważniejszych symboli w Apokalipsie; - wyjaśnia znaczenie Bożego Narodzenia jako Wcielenia Syna Bożego, który sprawił, że życie ma sens; - poznaje nową dla siebie kolędę; - wyjaśnia umowność daty Bożego Narodzenia; - wyjaśnia znaczenie modlitwy, postu i jałmużny w Wielkim Poście; - objaśnia znaczenie obrzędów Triduum Paschalnego; - wyjaśnia symbolikę Ducha Świętego; - zna pojęcie „Paraklet”.	Uczeń: - analizuje znaczenie słów modlitwy *Zdrowaś Maryjo*; - rozumie chrześcijaństwo jako wspólnotę, która wyzwala z poczucia samotności; - wyjaśnia aktualizacyjny, uobecniający sens liturgii; - wyjaśnia symboliczne przedstawienie roku liturgicznego jako spirali; - bierze udział dyskusji na temat adwentu w życiu człowieka współczesnego; - krytycznie odnosi się do wypowiedzi rówieśników na temat adwentu wykorzystując swą wiedzę na temat tego okresu liturgicznego; - charakteryzuje liturgię Bożego Narodzenia; - samodzielnie analizuje niedzielne czytania wielkopostne; - porównuje Paschę żydowską z Paschą chrześcijańską; - podaje informacje na temat zakonu Ducha Świętego.

- podaje podstawowe prawdy wiary związane z Duchem Świętym; - wymienia symbole Ducha Świętego; - wie, kiedy obchodzimy Uroczystość Zesłania Ducha Świętego.			

Opracował: Bartłomiej Bester